अध्यासनिवृत्त्युपायमाह रश्मीनिति वृत्तिबहुत्वापेक्षयाबहुवचनं तेषांतस्यसत्वस्यरश्मीनिवइंद्रियाणि ॥ ४५ ॥ प्राकृतंस्वाभाविकंकर्मत्यक्त्वा संन्यस्येत्यर्थः आत्मरतिः अनन्यनिष्ठःमुनिः ध्यानशीलः सर्वेषांभूतानामात्मैवभवतीतिसर्वभूतात्मभूः यएवंवेदाहंब्रह्मास्मीतिसइदंसर्वंभवति आत्मात्मेषांसभवतीत्यादिश्रुतिभ्यःआत्मनःसार्वात्म्यावगतेः तस्मात्संन्यासादेः ॥ ४६ ॥ एवंविदःकर्मालेपंसदृष्टांतमाह य थेति वारिचरः हंसः तथाचश्रुतिः तंविदित्वानकर्मणालिप्यतेपापकेनेति ॥ ४७ ॥ एवंस्वभावंअलेपस्वभावं एतत्आत्मस्वरूपंस्वबुद्ध्यानिश्चित्येतिशेषः ॥ ४८ ॥ एवंविदोजीवन्मुक्तिमाह स्वेति स्वभावेस्वरू पेयुक्तिर्योगस्तयादेहेंद्रियादितादात्म्याध्यासकृतांपररूपतांपरित्यज्यस्वरूपावस्थित्यायुक्तश्च सविद्वान्नित्यंगुणान्भूतभौतिकान्योगैश्वर्यबलेनसृजते यस्यानुवित्तःप्रतिबुद्धआत्मेत्युपक्रम्यसविश्वकृत्सहिवि श्वस्यकर्तेतिश्रुतेः ऊर्णनाभिदृष्टांतोऽभिन्ननिमित्तत्वोपपादनायदर्शितः ॥ ४९ ॥ एवंजीवन्मुक्तःप्रारब्धकर्मावष्टब्धदेहः प्राक्संस्कारवशात्प्रत्युपस्थितैर्गुणैर्दृष्टिसमसमयांसृष्टिपश्यन्योगैश्वर्येणाणिमादिना वानिर्विकल्पध्यानेनवावर्तयतीत्युक्तं प्रारब्धकर्मसमाप्तौतुकिंगुणाःघटवन्निवर्तंतउतरज्जूरगवद्बाध्यंतेइतिमीमांसते प्रध्वस्ताइतिद्वाभ्यां तत्रकृतार्थंप्रतिनष्टमप्यनष्टंतदन्यसाधारणत्वादितियोगाः प्रधानंत्रिगु

रश्मींस्तेषांसमनसायदासम्यङ्नियच्छति ॥ तदाप्रकाशतेस्यात्माघटेदीपोज्वलन्निव ॥४५॥ त्यक्त्वायःप्राकृतंकर्मनित्यमात्मरतिर्मुनिः ॥ सर्वभूतात्मभूस्तस्मा त्सगच्छेदुत्तमांगतिं ॥ ४६ ॥ यथावारिचरःपक्षीसंलिलेननलिप्यते ॥ एवमेवकृतप्रज्ञोभूतेषुपरिवर्तते ॥ ४७ ॥ एवंस्वभावमेवैतत्स्वबुद्ध्याविहरेन्नरः ॥ अशो चन्नप्रहृष्यंश्चसमोविगतमत्सरः ॥ ४८ ॥ स्वभावयुक्त्यायुक्तस्तुसनित्यंसृजतेगुणान् ॥ ऊर्णनाभिर्यथासूत्रंविज्ञेयास्तंतुवद्गुणाः ॥ ४९ ॥ प्रध्वस्ताननिवर्तंते निवृत्तिर्नोपलभ्यते ॥ प्रत्यक्षेणपरोक्षंतदनुमानेनसिध्यति ॥ ५० ॥

णात्मकं विदेहकैवल्यभाजंप्रतिनष्टंध्वस्तमपिअनष्टंअध्वस्तंयतोन्यसाधारणं निरन्वयनाशेइदानींतनानांसंसारोपलंभोनस्यात् नचकश्चिन्मुक्तएवनास्तीतिवक्तुंशक्यं इदानींतनानामपिमुक्तावनाश्वासप्रसंगा दित्याहुस्तदनुवदति प्रध्वस्ताननिवर्तंतइति प्रध्वस्ताअपिगुणाः ननिवर्तंतेइतितदेतद्दूषयति निवृत्तिःप्रत्यक्षेणनोपलभ्यतइति अयंभावः सतःपदार्थस्यादर्शनं सान्निध्याभावाद्वादृष्टिलोपाद्वालोकेऽवगतं तत्र नाद्यः प्रधानस्यविभुत्वात् नांत्यः पुरुषस्यालुप्तदृष्टित्वात् तथाचज्ञानादेवतुकैवल्यमितिज्ञाननिवर्त्यत्वश्रुत्यन्यथानुपपत्त्यारज्जूरगवत्प्रधानस्यबुद्धाबुद्धदृष्टिभेदेननष्टत्वानष्टत्वेबोध्ये नतुघटवत्सत्यत्वपक्षेतथु ज्यतेप्रत्यक्षविरोधादितिभावः परोक्षंतदनुमानेनसिध्यति अनुभवानारूढंतत्प्रधानस्यसत्यस्यापिदृष्टिभेदेननाशानाशवचनं किंतुकेवलानुमानेनबंधमोक्षव्यवस्थान्यथानुपपत्त्याप्रधानस्यप्रत्यक्षादिप्रमाण सिद्धप्रपंचकारणस्यनित्यानुमेयस्यसर्वप्रमाणविरोधापातान्मिथ्यात्वमपिनाध्यवसातुंशक्यमतोऽगत्याकृतार्थंप्रतिनष्टमनष्टंतदित्युपेयमिति यद्वाप्रत्यक्षंश्रुतिःप्रामाण्यंप्रतिनिरपेक्षत्वात् अनुमानंस्मृतिःप्रामा ण्यंप्रतिसापेक्षत्वात् तथाचनेहनानास्तिकिंचनेति प्रपंचस्यबाधःप्रत्यक्षसिद्धः नष्टमप्यनष्टमितिध्वंसपक्षःस्मृतिसिद्धः तेनविरोधेत्वनपेक्षंस्यादितिन्यायेनध्वंसस्मृतिरप्रमाणमितिभाव. ॥ ५० ॥

Digitized by Google